

Reizende reuzenbijen

Ongetwijfeld heeft u wel eens gehoord, gelezen of misschien filmbeelden gezien van de in sommige delen van Azië voorkomende reuzenbij, *Apis dorsata* genaamd. Deze bijensoort, die een stuk groter is dan de onze, bouwt enorme nesten die echter slechts uit één raat bestaan. Meestal bouwen ze deze raten in rotsspleten, grotten en soms onder tegen dikke boomtakken. Nog niet zo lang geleden ontdekte men dat er nog een verwante soort van deze bij bestaat die *Apis laboriosa* genoemd wordt en die onder meer voorkomt in delen van het Himalayagebergte in het noorden van Nepal. Ook deze soort bouwt raten van wel tachtig centimeter breed en een meter lang. De *Apis laboriosa* heeft echter een wonderlijke eigenschap die we van geen andere bijensoort kennen. In de winter, als de gemiddelde temperatuur in de hogere delen van het gebergte beneden het vriespunt daalt, verhuist het hele volk naar lager gelegen delen (beneden 1200 meter) waar het klimaat zachter is. Ze maken daar een nieuw nest, meestal in rotsachtige gebieden met temperaturen boven de twaalf graden en waar bij voorkeur kool (Brassic-)soorten bloeien. In de zomer, als de temperatuur boven de 28 graden komt, verhuizen ze weer naar de koelere gedeelten van de Himalaya op hoogten tussen de 2500 en 3500 meter waar ze vooral honing verzamelen van kleine rhododendronsoorten. Er zijn honingende bijen gezien op hoogten van 4200 meter. De Nepalezen oogsten dan ook twee maal per jaar de honing van deze bij: de zomeroogst haalt men in de koele en hogere streken en de winterhoning verzamelt men in de warme lagere gebieden. De bevolking geeft de voorkeur aan de Brassicahoning. Die van de rhododendron is enigszins giftig en wordt onder meer gebruikt om honinglikeur van te maken of genuttigd als medicijn tegen verkoudheid en dergelijke. Ook wordt ze wel aan de koeien gevoerd om de melkafgifte te verhogen. De aanwezigheid van de reuzenbij wordt door de Nepalese regering gebruikt om het (eco)toerisme te promoten. Zo kan men (uiteraard tegen betaling) honingjagers aan het werk zien in de rotsten; complete excursies worden hiertoe georganiseerd. Zo bevordert men in Nepal niet alleen het toerisme, maar levert men hiermee ook een bijdrage aan de instandhouding van de typische wijze van honingogsten in dit land die waarschijnlijk alleen daar zo voorkomt. Men beschouwt de aanwezigheid van deze bijen als een soort nationaal erfgoed.

(Bee World 2001(3)).

Tevreden imkers in Zwitserland

De *Schweizerische Bienenzeitung* (2001(11)) maakte opgetogen melding van het voor de Zwitserse imkers zo succesvolle honingjaar 2001. Dat jaar staat nu op de vierde plaats van de beste oogstjaren sinds 1951. De gemiddelde opbrengst was 21,2 kg per volk (Vergelijk: 1999 – 9,6 kg, 1996 – 4 kg, maar 1995 – 30,8 kg). Vooral de dracht in de lagere streken met een zachter klimaat, zoals langs de Rijn en zijn zijrivieren, was het afgelopen jaar overvloedig. Kampioen honingogsten was het kanton Schaffhausen met gemiddeld ruim 45 kg per volk. Het meest profiteerden de imkers van de honingdauwdracht (bladhoning is in Zwitserland zeer geliefd) van onder meer de zilverspar (*Abiës alba*). Zelfs de raten in de broedkamers verhoningden, zodat die geslingerd moesten worden om plaats vrij te maken voor het wintervoer. Aan de imkers werd ook gevraagd hoe zij aan het eind van het seizoen oordeelden over de sterkte van hun volken. Men achtte 86% van de volken sterk tot zeer sterk, slechts 11% vond men matig sterk en het restje was natuurlijk zwak. Conclusie van de SBZ: een lange zomerdracht bevordert de volkssterkte en verhoogt ook het aantal winterbijen.

Dopinggebuik bij bijen?

Er moet eens, althans volgens 'De Practische Imker', oktober 1921, een Duitse imker geweest zijn die wilde vaststellen wie het snelst zouden kunnen vliegen: bijen of postduiven. Hij bracht twaalf postduiven en twaalf met meel bestrooide bijen (waarvan vier darren en acht werkbijen) naar een plek die een uur lopen van zijn huis verwijderd was. Aldaar werden de duiven en de bijen gelijktijdig losgelaten.

Het resultaat was verrassend. Wat u en ik natuurlijk al hoopten: een witgepoederde dar kwam als eerste aan! En zelfs maar liefst vier seconden voor de eerste duif arriveerde. Tegelijk met de tweede duif kwamen de drie overige darren aan en met de andere duiven de werkbijen.

Geloof u het niet? Zelf heb ik zo mijn twijfels. Maar het zou natuurlijk kunnen dat die bijen nandrolon gebruikten...